

Holivudas cenas

EKSPERTS

DIENAS
TĒMA

Katram savu ārstu

Andis Paeģlītis,
Latvijas Zobārstu asociācijas
valdes viceprezidents

Zobārstu pakalpojumu cenas nosaka paši ārsti atkarībā no tā, cik izmaksā telpu noma, elektrība, darbinieki un viss pārējais. To mēs nekontrolējam. Rīgā pat nākas sastapties ar situācijām, kad dakteri strādā cauru diennakti, lai klientiem sniegtu palīdzību, un maksa, ko viņi prasa, ir ārkārtīgi augsta.

Ko ieteiktu? Risinājums ir tikai viens – vajadzīgs savs zobārsts. Pirmreizējās vizītes laikā ar speciālistu var iepazīties un kārtīgi izrunāties par to, kādas ir jūsu vajadzības, ekspektācijas un iespējas. Nekādā gadījumā nevajag kautrēties jautāt par izmaksām. Tad, vienojoties ar ārstu, var sastādīt ārstēšanas plānu, lai ir skaidrs, kad un ko vajadzētu veikt, cik ilgi tas var gaidīt un kādas būs šo etapu izmaksas. Līdz ar to, ja jūs esat izvēlējušies konkrēto praksi, kļūvis par tās klientu, – cenu

līmeni apzināties un ar to rēķināties. Tas izslēdz nepatīkamu pārsteigumu iespējamību. Ja jūs divas reizes gadā plānoti iesiet pie zobārsta, izmaksas noteikti būs mazākas, jo problēma netiks ielaista. Cilvēki izvēlas skaitumkopšanas speciālistus, frizierus, pie kuriem iet gadiem, bet zobārsta izvēli atstāj otrā plānā. Tā nevajadzētu būt. Manuprāt, Latvijā vispār vajadzētu ieviest ģimenes zobārstus, kuri strādā ar visiem ģimenes locekļiem, tikai par bērnu maksātu valsts.

Tas ir arī veids, kā valsts iesaistās zobu aprūpē – fokusējoties uz bērniem, mācot rūpēties par savu veselību un zobiem jau profilaktiski – tīrīšanu, pareizu uzturu. Tas novērš kritisku zobu stāvokli vēlāk, pieaugušā vecumā.

Runājot par speciālistu trūkumu, jāsaprot – konkurss zobārstiem augstskolā ir patiešām liels un jauno speciālistu ir ļoti daudz. Jautājums – kur viņi paliek? Lielākoties jaunie speciālisti izvēlas Rīgu, kādēļ tā ir, atbildēt nevaru. Iespējams, vilina dzīve lielpilsētā. Lai gan Liepājā par zobārstu trūkumu gan nevajadzētu raizēties. Pirms trīs vai četriem gadiem stāvoklis bija katastrofāls, tam es piekriktu. Šobrīd gan prakšu, gan speciālistu skaits šķiet pietiekams. Tāpat ir piesaistīts liels skaits labu ukraiņu zobārstu.

Visu atrisinātu tas, ja katrs turētos pie sava izvēlēta speciālista un regulāri veiktu zobu profilaktiskās apskates. Tas ļautu ietaupīt līdzekļus un izvairīties no pēkšņām sāpēm.▶

<< 9% pie zobārsta nav gājuši, jo pārāk ilgi jāgaida, 7% no tā izvairījušies baiļu dēļ, pārējie minējuši citus iemeslus.

Ja summas par zobārstniecības pakalpojumiem ir tik lielas – kā var veidoties tik garas rindas, kā jāgaida divus mēnešus?

Zobārstniecības centra "Dentists" ārsts Modris Romanovskis spriež, ka ārstu Liepājā trūkst. "Vajadzētu divas reizes vairāk, lai varētu normāli strādāt," viņš uzskata. "Pēdējā laikā izveidojušās it kā divas jaunas zobārstniecības, tomēr noslēpums ir tajā, ka šie zobārsti mūsu pilsētā strādā jau septiņus gadus, tikai citā klīnikā. Jaunas klīnikas veras, bet darba roku ir tikpat, cik bija. Jauniešus grūti noturēt mazākās pilsētās. Arī mans dēls absolvēja zobārstus, puse no viņa kursabiedriem izvēlējās pēc studijām doties uz Angliju. Strādājot valsts poliklīnikā Anglijā, nav augstas prasības, bet alga ir ārkārtīgi liela. Tas jauniešus vilina. Atminos, mūsu laikos vismaz trīs gadus bija jāatstrādā, lai saņemtu sertifikātu. Turklāt jāstrādā bija nevis uz savu galvu, bet kāda vadībā."

M. Romanovskis stāsta, ka viņu klīnikā pirmreizējiem pacientiem esot milzīga rinda, savukārt regulāros pacientus akūtas vajadzības gadījumā varot iespiest arī bez rindas. Tomēr par regulāriem sauc tos, kas nāk biežāk nekā reizi piecos gados un tikai uz raušanu.

Katram savs stils

Par to, kā zobārsts nosaka pakalpojuma cenas, M. Roma-

novskis saka: "Katrā kabinetā ir savādāk, kā nu kurš izdomājis. Mans uzskats ir tāds, ka visam jābūt iekļautam cenā. Piemēram – cenrādī norādīta zoba labošana automātiski sevī ietver anestēziju. Ja liekam kronīti, tad arī tā uzcementēšana ir iekšā cenā, nevis atsevišķi apmaksājams pakalpojums, utt. Tas atkarīgs no katra pieņemšanas stila. Piemēram, mēs esam izlēmuši, ka katram pirmreizējam pacientam taisām panorāmas rentgenu, kas ļauj mums redzēt visu zobu kopainu. Jā, tas nav precīzāks, bet ļauj saņemt kopējo pacienta stāvokli. Tad nu, pacientam apsēžoties krēslā, es varu izstāstīt – redziet, šeit ir ļoti liels caurums, te mazāks. Izpētām, cik nu kuram zobam saknes ir, tik reizes arī sadārdzinās pakalpojums. Ja redzam, ka darba būs daudz, varam brīdināt pacientu, ka izmaksas visdrīzāk būs lielas, un aptuveni nosaukt. Manuprāt, normāls ārsts 80% gadījumu to var pateikt uz aci. Bet cenrādī norādīt, ka zoba labošana maksā 50 eiro, un rezultātā pacientam pieprasīt 100 eiro, ir bezstils. Tam tā nevajadzētu būt, lai gan zinu ka tā ir ne vienā vietā vien, kur katram mazākajam solim ir atsevišķa cena," viedokli pauž M. Romanovskis.

Ārsts gan paskaidro, ka zobārstniecības pakalpojumi lēti nevarot būt, jo tajos iekļauts viss kopā: komunālie maksājumi, personāla algas, pašu algas, dažādi kursi, pensijas, nodokļi, firmas uzkrājums, iekārtu amortizācija utt. Iekārtu izmaksas ir no 20 līdz

50 tūkstošiem, tās kvalitatīvi darbojas aptuveni piecus gadus, tad ir jāmaina. "Principā, rēķinot visu, tikai ārsta kabineta izmaksas ir no 50 līdz 100 eiro stundā. Tāpat jāsaprot, ka atsevišķām procedūrām nepieciešami īpaši instrumenti, piemēram, komplekts zoba sakņu ārstēšanai izmaksā 55–60 eiro. Tādā gadījumā mēs nekādi to zobu nevaram salabot par 30 eiro," papildina M. Romanovskis.

Zobārsts neslēpj, ka gadās pacienti, kuriem pietrūkst naudiņas rēķina apmaksai, tomēr pret saviem klientiem M. Romanovskis esot pielaidīgs. "Nu neliks taču cilvēkam ņemt kredītu, jo viņam pietrūkst 15 eiro. Sarunājam, ka atnesīs nākamo reizi. Atzīmējam to datorā, un viss. Kāds atnes, kāds ne. Ja visi atdotu šīs mazās summiņas, visdrīzāk es brauktu ar sarkanu mersedesu," viņš smejas.

Uz Turciju pēc "pilnas mutes"

2022. gada vasarā sabiedrības iniciatīvu platformā "ManaBalss" uzsāka parakstu vākšanu par valsts līdzfinansējumu zobārstniecībai. Tajā rosināts

izveidot valsts līdzfinansējuma "pamata komplektu" – piemēram, zoba izraušana un ārstēšana iekaisuma gadījumā, limits līdzfinansēto apmeklējumu skaitam un mērķa grupu noteikšana, sākot vismaz ar maznodrošinātajām personām. Par šo iniciatīvu parakstījušies vairāk nekā 12 tūkstoši iedzīvotāju, bet Saeimā tā vēl nav nonākusi. "Iniciatīvai "Valsts līdzfinansējums zobārstniecībai" nepieciešams jauns tās virzītājs tālāk jau iesniegšanai Saeimā," vēsta "ManaBalss".

Pirms vairākiem gadiem ne viens vien Latvijas iedzīvotāju pēc mirdzoša smaida devās uz Baltkrieviju, kur stomatoloģijas pakalpojumi bija krietni lētāki nekā mūsu valstī, tikmēr pēdējos gados aizvien populārāks veselības tūrisma galamērķis ir Turcija. Vietnē "travelingturks.com" norādīts, ka zobu ārstēšanas cenas Turcijā ir līdz pat 50–60% lētākas nekā Latvijā. Kamēr Latvijā kvalitatīvs implants izmaksā no 700 līdz 1400 eiro, Turcijā tas maksā no 350 līdz 900 eiro.

"Zobārstniecības brīvdienas" Antālijā un Stambulā tiek piedāvātas paketē, kurā ietilpst vairāku

dienu izmitināšana viesnīcā, VIP transports, brokastis, zobārstniecības klīnikas konsultācija, rentgens, vietējā anestēzija.

Liepājnieki par zobārstniecības pakalpojumiem Turcijā interesējas arī vietējās tūrisma aģentūrās. "Tas gan nenotiek masveidīgi. Ja kādam ir interese, mēs palīdzam rezervēt aviobiļetes un viesnīcas," pauž ceļojuma aģentūras direktors Agris Pumpurs.

Viņš norāda, ka Turcijas zobārstniecības klīnikas Latvijas iedzīvotāju vilina ar samērā zemām cenām. "Taču jautājums ir, cik tas viss izmaksā kopumā – no pirmās konsultācijas līdz "pilnai mutei". Jāsaprot, ka, piemēram, zobu implantus nevar ievietot nedēļas laikā. Tā ir neiespējama misija. No tiem cilvēkiem, kas Turcijā izmantojuši zobārstniecības pakalpojumus, esmu gan dzirdējis tikai pozitīvas atsauksmes. Taču, iespējams, ar nelāgu pieredzi neviens nedalās, jo varbūt par to ir kauns stāstīt. Lai vai kā, cik kvalitatīvs ir šis pakalpojums, rādīs tikai laiks. Ja radīsies kādas problēmas, cilvēks nevarēs aiziet aizstūra pie sava daktera. Būs jālido uz Turciju," spriež A. Pumpurs.▶